

Ympäristönsuojelulain 64 ja 65§:n mukainen päätös Niiniveden ja Konneveden välisen vesialueen yhteistarkkailuohjelman muuttamisesta

Hakijat

Neova Oy
Rautalammin kunta
Savon Taimen Oy
Virränkylän Lämpö ja Kasvuturve Oy

Tarkkailuohjelman muutosesityksen vireilletulo

Hakijoiden edustamana Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy toimitti 5.12.2022 Pohjois-Savon ELY-keskukselle 29.11.2022 päivätyn esityksen Niiniveden ja Konneveden välisen alueen yhteistarkkailuohjelman muuttamiseksi. Nykyinen yhteistarkkailuohjelma on hyväksytty 28.4.2016 (POSELY/231/07.00/2010).

Tarkkailuvelvoitteet

Neova Oy:n tuotantoalueista tarkkailuvelvoite on voimassa tällä hetkellä vain Multaharjunsuon osalta ja perustuu Itä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätökseen nro 62/2011/1 (ISAVI/257/04.08/2010). Lupapäätöksen mukaan vesistötarkkailua jatketaan Niiniveden ja Konneveden välisen alueen yhteistarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailu ja tulosten raportointi voidaan liittää Pohjois-Savon turvetuotantoalueiden yhteistarkkailuohjelman osaksi.

Savon Taimen Oy tarkkailuvelvoite perustuu 17.6.2014 annettuun ympäristölupaan nro 45/2014/1 (ISAVI/48/04.08/2012). Päätöksen mukaan laitoksen vesistöpäästöjen vaikutuksia vesistön veden laatuun tulee seurata osana Niiniveden ja Konneveden välisen alueen vesistön yhteistarkkailuohjelmaa.

Rautalammin kunnan jätevedenpuhdistamon tarkkailuvelvoite perustuu Itä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen nro 65/2014/1 (ISAVI/89/04.08/2013). Päätöksen mukaisesti vaikutustarkkailu tehdään osana Niiniveden ja Konneveden välisen vesistöalueen yhteistarkkailua.

Virrankylän Lämpö ja Kasvuturve Oy:n Jäntinsuon turvetuotantoalueen ympäristölupa perustuu päätökseen nro 53/2021 (ISAVI/6012/2020). Lupa-päätöksen mukaan vesistötarkkailu, joka voidaan hoitaa yhteistarkkailuna, on tehtävä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen hyväksymällä tavalla.

Voimassaolevaan tarkkailuohjelmaan esitetyt muutokset

Tarkkailuvelvollisten vesistökuormitus johdetaan Tyyrinvirtaan (Savon Taimen Oy), Lonkarinjokeen (Neova Oy:n Multaharjunsuo), Lonkariin (Virrankylän Lämpö ja Kasvuturve Oy - Jäntinsuo) ja Äijäveden luusuaan (Rautalammin kunnan jätevedenpuhdistamo).

Tarkkailuohjelman muutosesityksen mukaan vedenlaadun tarkkailualue kattaa Rautalammin reitiltä Koskeloveden, Tyyrinvirran, Lonkarin, Kattilavirran, Liimattalansalmen, Äijäveden, Tallivirran, Hankaveden ja Konnekosken. Tällä alueella olisi 11 vedenlaadun havaintopaikkaa (Koskelovedellä määritysvalikoimassa vain a-klorofylli).

Tarkkailun yläpuolinen vedenlaatupaikka on ohjelmaehdotuksessa Savon Taimen Oy:n tulevan veden havaintopaikka tai vaihtoehtoisesti Tyyrinvirran yläosan paikka nykyisessä ohjelmassa olevien Nokisenkosken ja Koskeloveden sijaan. Koskelovesi jää kasviplanktontarkkailun vertailupisteeksi. Uutena on lisätty vedenlaadun tarkkailupaikka Tyyrinvirran alaosaan.

Rautalampi 086 jää pois tarkkailusta, koska sinne ei enää tule pistekuormitusta. Tarkkailuun jäävä Liimattalansalmi kuvaa Rautalammeista lähtevän veden laatua. Hankaveden tarkkailusta jäävät pois havaintopaikat Hankavesi Hanhiniemi 4 ja Hankavesi 060, koska ne eivät tuo lisäarvoa tarkkailuun havaintopaikan Hankavesi 057 rinnalla. Konneveden Mäkäranien selän havaintopaikka jää pois, koska kuormituksen vaikutusta ei ole ollut havaittavissa. Konnekoski kuvaa Hankavedestä lähtevän veden laatua. Lisäksi vedenlaatutarkkailusta jää pois veden väriluvun määrittäminen sekä joka kolmas vuosi ohjelmassa ollut kesäkuun näyttekerta. Kalalaitoskuormituksen vertailupaikalla ja lähivaikutusalueella näytteenotto tiheenee kahdesta tai kolmen vuoden välein kolmesta havaintokerrasta vähintään neljään havaintokertaan vuodessa.

Biologisessa tarkkailussa kasviplanktontarkkailu jatkuu jokavuotisena Hankavedellä mutta vertailupisteellä Koskelovedessä ja ulommalla vaikutusalueella Konneveden Mäkäranien selällä harvenee kolmen vuoden välein toteutettavaksi. Piilevätutkimuksesta jäävät pois havaintopaikat Nokisenkoski vastaten vedenlaatutarkkailussa tehtyä muutosta sekä Liimattalansalmi 12, jonka yläpuolelle ei enää tule turvetuotantokuormitusta. Pohja-eläintutkimuksessa rinnakkaisnäytteiden määrä pienenee, mutta vastaa edelleen ympäristöhallinnon ohjeistusta.

Sertifioidut näytteenottajat ottavat tarkkailunäytteet. Biologisessa näytteenotossa ja näytteiden käsittelyssä noudatetaan ympäristöhallinnon ajantasaista ohjeistusta Jokien ja järvien biologinen seuranta - näytteenotosta

26.1.2023

tiedon tallentamiseen (vesi.fi/aineistopankki). Vedenlaadun analysoinnissa noudatetaan soveltuvin osin vedenlaaturekistereihin vietävälle tiedolle asetettuja laatusuosituksia (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 22/2016). Biologisten näytteiden analysoinnissa käytetään vertailukokeissa pätevyytensä osoittaneita määrittäjiä.

Tarkkailun tulokset toimitetaan jokaisen tarkkailukerran jälkeen toiminnanharjoittajille, Pohjois-Savon ELY-keskukseen ja Rautalammin kunnan ympäristöviranomaiselle. Vedenlaadun sekä biologisen tarkkailun tulokset tallennetaan ympäristöhallinnon rekistereihin. Vuosittaiset yhteenvetoraportit toimitetaan edellä mainituille tahoille huhtikuun loppuun mennessä.

Tarkkailusuunnitelman käsittely

Kuuluttaminen

Pohjois-Savon ELY-keskus on kuuluttanut 29.11.2022 päivätyn tarkkailuohjelmaehdotuksen 15.12.2022-21.1.2023 välisenä aikana Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/pohjois-savo . Ilmoitus kuuluttamisesta on toimitettu Rautalammin ilmoitustaululle.

Tarkkailuohjelmaehdotuksesta ei annettu yhtään muistutusta.

Lausunnot

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt tarkkailuohjelmaehdotuksesta lausuntoa Rautalammin reitin kalatalousalueelta, Rautalammin kunnan ympäristölautakunnalta ja Sisä-Savon luonnonystävät ry:ltä. Tarkkailuohjelmaehdotuksesta ei annettu yhtään lausuntoa.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ratkaisu

Pohjois-Savon ELY-keskus hyväksyy 29.11.2022 päivätyn yhteistarkkailuohjelmaehdotuksen Niiniveden ja Konneveden välisen vesialueen yhteistarkkailusta seuraavin täsmennyksin:

Tarkkailun tulokset tulee siirtää ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmän vedenlaatu (VESLA)-, kasviplankton- ja pohjaeläimet-rekisterin ohella tammi-kuun 2023 lopussa käyttöönotettavaan piilevät (PIIRE)-rekisteriin. Tulokset tulisi siirtää rekistereihin mahdollisimman pian niiden valmistuttua.

Vuosiraporteissa tulee esittää katsaus toimijoiden vesistökuormituskehityksestä ja kuormitukseen vaikuttavasta toiminnan muutoksista. Vuosiraporttiin sisällytetään kartta havaintopaikoista ja purkupaikoista. Vesistötarkkailun keskeisiä tuloksia tulee esittää sanallisen kuvauksen lisäksi myös aikasarjoina. Poikkeamat tarkkailuohjelmasta tulee esittää selkeästi. Raportissa tulee arvioida myös tulosten luotettavuutta sekä tarvetta

tarkkailun muutoksille. Vedenlaatutulosten osalta esitetään analyysimenetelmätiedot mittausepävarmuuksineen.

Ratkaisun perustelut

Tarkkailtavan alueen supistaminen on mahdollista, koska Koskeloveden valuma-alueella ei ole ollut turvetuotantoa vuoden 2011 jälkeen, Rautalampi-järven valuma-alueella turvetuotantoa ei ole ollut vuoden 2015 jälkeen ja Konnevedellä yhteistarkkailuvelvollisten toiminnasta ulottuvia vaikutuksia ei ole enää ollut havaittavissa. Kuormituskehitys on ollut suotuisa vielä nykyisen tarkkailuohjelman voimaantumisen jälkeenkin, vaikka suurin osa kuormitusvähennyksessä on toteutunut tätä aiemmin. Rehevyystasoa säätelevä fosforikuormitus aleni viisivuotiskauden 2017-2021 keskiarvona edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna Savon Taimenen osalta 24%, Rautalammin jätevedenpuhdistamon osalta 7% ja Rautalammin kunnan alueella olevan turvetuotannon osalta 74%. Vuosikymmenen vaihteeseen (2007-2011) verrattuna vastaavat kuormitusvähennykset olivat 44%, 17% ja 82%.

Tarkkailun sisällölliset muutokset sekä vedenlaatu- että biologisessa tarkkailussa ovat vähäiset eivätkä heikennä yhteistarkkailun piirissä olevien toimintojen vesistövaikutusten tunnistamista. Alueen suurimman kuormituslähteen vedenlaatuvaikutuksen arviointia tarkkailuohjelmaan tehdyt muutokset ovat omiaan tarkentamaan.

Tarkkailuohjelmaesitykseen ei tullut muutosesityksiä kuulemisessa.

Tarkkailuohjelman voimassaolo ja muuttaminen

Tarkkailuohjelma on voimassa toistaiseksi tai siihen asti, kunnes uusi tarkkailuohjelma on hyväksytty. Tarkkailuohjelmaa voidaan muuttaa viranomaisen omasta aloitteesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianomaisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön vaatimuksesta. Tarkkailussa tulee ottaa huomioon voimassa olevien lupien määräyksissä esitetyt seikat tarkkailuista.

Vähäisiä muutoksia tarkkailun havaintopaikkoihin, määrittelyihin, tarkkailun suoritustapaan tai tarkkailututkimusten aikatauluun voidaan tehdä Pohjois-Savon ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta ilman tarkkailupäätöksen muutosta.

Tarkkailuohjelma tulee pitää ajan tasalla.

Päätöksen täytäntöönpano

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus määrää päätöksen ympäristösuojelulain YSL 200 §:n perusteella heti noudatettavaksi oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6§, 42-44§, 62-65§, 83-85§, 96§, 192§, 200§, 205§, 209§, 223§
Hallintolaki (434/2003)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2022 (1259/2021)

Maksu

660 € (laskutetaan erikseen)

Käsittelymaksun määräytyminen

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2022 (1259/2021) ja sen liitteenä oleva maksutaulukko. Tarkkailusuunnitelman käsittelystä perittävä maksu on 55 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän päätöksen käsittelyyn kului 12 tuntia.

Päätöksen jakelu

Päätös

Hakijat (postitse ja sähköisesti)
Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy (postitse ja sähköisesti)

Tiedoksi

Rautalammin reitin kalatalousalue (postitse ja sähköisesti),
Rautalammin kunnan ympäristölautakunta (sähköisesti)
Sisä-Savon luonnonystävät ry (postitse ja sähköisesti)
Itä-Suomen aluehallintovirasto (sähköisesti)

Päätöksestä tiedottaminen

Pohjois-Savon ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä kuuluttamalla Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivuilla (www.ely-keskus.fi/kuulutukset/pohjois-savo). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Rautalammin kunnan verkkosivuilla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea kirjallisesti oikaisua Itä-Suomen aluehallintovirastolta. Maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin päätökseen. Oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on 6.3.2023. Ohje

oikaisukeinon käyttämisestä on liitteenä.

Asiakirja on ratkaistu sähköisesti viraston sähköisessä asiakirjahallintajärjestelmässä. Ratkaisija johtava ympäristönsuojelun asiantuntija Jorma Lappalainen ja esittelijä limnologi Taina Hammar.

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje
Tarkkailusuunnitelma

Tämä asiakirja POSELY/1878/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/1878/2017 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hammar Taina 26.01.2023 07:26

Ratkaisija Lappalainen Jorma 26.01.2023 07:29